

Linköpings Universitet, Campus Norrköping

Studiehandledning

för kursen 949A24 Yngre barns lek och lärande, 7,5 hp

Katarina Elfström Pettersson
2020-06-09

Förord

Välkommen till kursen Yngre barns lek och kultur!

Kursen ingår i Masterprogrammet *Pedagogiskt arbete med inriktning mot yngre barns lärande*. Kursen omfattar 7,5 hp och ges under veckorna 34-03. Detta motsvarar en termins läsning på kvartsfart med en genomsnittlig studietid av 10 timmar per vecka.

Innehållet i denna studiehandledning har utarbetats i samarbete mellan kursansvarig och lärare vid Linköpings universitet. Syftet är att underlätta studierna för er masterstudenter genom att tydliggöra kursens syfte, mål och upplägg. Studiehandledningen ska ses som ett levande dokument, som efterhand, med lärares och studenters hjälp, ständigt kan förbättras.

I studiehandledningen får du information om kursens upplägg och arbetsgång, tider för kurstillfällen, kurslitteratur, bedömningskriterier, utvärdering samt LiU:s policy om fusk och plagiat. Mer detaljerad information kommer du också att få vid kursintroduktionen samt via webbplatsen Lisam.

Lycka till med studierna!

Katarina Elfström Pettersson

Kursansvarig och examinator:

Katarina Elfström Pettersson, katarina.elfstrom.pettersson@liu.se

Programansvarig:

Fredrik Alm, fredrik.alm@liu.se

Kursadministratör:

Malin Åberg, malin.aberg@liu.se

Kursmål och provkoder

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- ✓ Redogöra för och diskutera centrala lekteorier och lekteoretiska begrepp
- ✓ Argumentera för att studera lek och kultur utifrån barns perspektiv
- ✓ Redogöra för och kritiskt granska nutida forskning kring lek och barns kultur
- ✓ Analysera barns lek, kultur och lekmiljö utifrån olika lekteoretiska och didaktiska perspektiv

De examinerande momenten i kursen har följande provkoder:

provkod	moment	poäng	betyg
SRE3	Skriftlig kursuppgift	2 hp	U/G
SRE2	Paper, skriftlig och muntlig redovisning	5,5 hp	U/G/VG

Kursinnehåll

Under kursen behandlas olika teoretiska perspektiv och praktiska exempel för att kunna förstå, problematisera och analysera barns lek och kultur. Kursen innehåller tre teman, barnsyn, lekteorier och lekens potentialer. Det första temat innehåller teorier om barns perspektiv och barnperspektiv, barns kamratkulturer och kulturskapande. Det andra temat fokuserar på olika lekteorier där även lekbegreppet problematiseras. Studenten övas i att diskutera och argumentera för olika lekteoretiska perspektiv. Det tredje temat behandlar lekens potentialer, där det centrala är att analysera barns samspel och kommunikation i lek samt leksakers och artefakters betydelser för både inom- och utomhuslek. I kursen fördjupas kunskaper om lekens praktik och dess betydelse för barns kunskapskapande i utbildningsmiljöer för yngre barn.

Kursens undervisnings- och arbetsformer

Vid planeringen av kursen har hänsyn tagits till de restriktioner som angivits av LiU inför höstterminen 2020¹. Det innebär att kursen ges helt på distans. Undervisning sker i form av föreläsningar, workshop, seminarium och självständiga studier via Lisam, Zoom och Teams.

I denna studiehandledning ges översiktlig information om de schemalagda kurstillfällena och om kursens examinerande moment. Mer detaljerad information ges via Lisam.

Lisam

Kurskommunikationen sker främst via Lisam, där finns även kursplan, schema och andra viktiga dokument samt löpande information om kursens olika moment. Lisam används även vid inlämning av de skriftliga delarna av de examinerande momenten.

I denna kurs är Lisamrummet skapat som ett s.k. modernt Lisamrum. Det innebär att det skiljer sig en del från tidigare kurser på masterprogrammet. Det finns fortfarande en vänstermeny med länkar och ett utrymme till höger med information om sidan. I mitten finns det något som kallas *Nyheter*, som har i stort sett samma funktion som *Meddelanden* tidigare. *Nyhetsfeed* finns däremot inte längre, istället kommer vi att använda Microsoft Teams för förlöpande kommunikation och diskussionstavlor för mer specifika tillfällen. I samband med kursstart ska du därför se till att ladda hem och installera Microsoft Teams:

<https://www.student.liu.se/itsupport/microsoft-Teams?l=sv>.

Kursen startar med ett kurstillfälle på distans via Zoom. Information om Zoom finns här: <https://www.student.liu.se/itsupport/Zoom-student?l=sv>. Se till att du laddat hem och installerat Zoom *innan* första kurstillfället.

Samtliga kurstillfällen kommer att ske på distans via Zoom eller Teams. Mer information ges vid kursstart och under kursens gång. Av erfarenhet vet vi att videomöten fungerar bäst om de inte är alltför långa, av den anledningen är de senare träffarna preliminärt beräknade att sluta före lunch.

Kurstillfälle 1: Torsdag 27/8 kl 9 – ca 15.

Kurstillfälle 2: Onsdag 4/11 kl 9 – ca 12.

Kurstillfälle 3: Torsdag 3/12 kl 9 – ca 12.

(Sluttider för resp. kurstillfälle kan komma att justeras.)

Mellan kurstillfällena kommer du att ges möjlighet att bearbeta kursens innehåll på olika sätt, mer information om detta ges via Lisam.

¹ <https://insidan.liu.se/nyhetsarkiv/1.778614?l=sv>

Kurstillfälle 1

Inför första kurstillfället ska du ha laddat hem Zoom. Du förväntas även ha läst artikeln av Sutton Smith (2008) och förberett dig genom att notera intressanta citat från artikeln och formulera diskussionsfrågor.

Vid första kurstillfället presenterar vi oss också för varandra och diskuterar förväntningarna inför kursen. Efter en fikapaus går vi över till ett seminarium där vi diskuterar hur vi ser på lek med utgångspunkt i egna erfarenheter och i den lästa artikeln (Sutton Smith, 2008).

Efter ytterligare en paus har vi en workshop där vi diskuterar idéer om det individuella projektet i kursen. Därmed får du möjlighet att börja diskutera inriktningen på det egna projektet som beskrivs nedan.

Information om kurstillfälle 2 och 3 ges via Lisam under kursens gång.

Projekt

Genom kursen löper ett individuellt projekt där du får möjlighet att bearbeta kursens litteratur i relation till någon form av praktik. Det kan handla om att genomföra ett mindre lekprojekt tillsammans med barn, att observera barns lek i förskola, skola eller fritidshem, att granska och analysera någon form av barnkulturell yttring (barnbok, film, spel, m.m.) eller något annat som kan relateras till kursens innehåll.

Projektet ska ligga till grund för den skriftliga redovisningen, SRE2, där du får möjlighet att studera leken både praktiskt (eventuellt i den egna verksamheten) och teoretiskt. I den examinerande texten ska du presentera det valda projektet och motivera sitt val, beskriva hur projektet genomförts samt analysera och diskutera projektet med hjälp av kursens litteratur och i relation till kursens tre teman. Mer information om examinerande moment ges nedan.

Kursens tre teman

Kursen innehåller tre teman, barnsyn, lekteorier och lekens potentialer.

Inom varje tema ska du skriva en läslogg som ska ligga till grund för diskussioner mellan kursdeltagarna. Diskussionerna kommer att hållas skriftligt via Lisam eller Teams, samt muntligt vid ett kurstillfälle via videomöte i Zoom eller Teams. Temana är kopplade till kurslitteraturen enligt nedan. Artiklar och övriga media tillkommer via Lisam. Mer information och introduktioner till resp. tema ges vid kursstart samt fortlöpande via Lisam.

Barnsyn

Det första temat innehåller teorier om barns perspektiv och barnperspektiv, barns kamratkulturer och kulturskapande. I litteraturen framträder olika sätt att se på barnperspektiv och barns perspektiv samt på barns kamratkulturer och kulturskapande.

Kurslitteratur kopplad till temat:

- Corsaro (2003). En föreläsning med Corsaro finns här: https://youtu.be/DSALF-CrP_A
- Löfdahl (2007 eller 2014) fokusera främst på kapitel 1-2
- Sommer et al.(2011) del I

Lekteorier

Det andra temat fokuserar på olika lekteorier där även lekbegreppet problematiseras. Studenten övas i att diskutera och argumentera för olika lekteoretiska perspektiv. Olika teorier om och sätt att se på lek inverkar på synen på lek hos oss vuxna.

Kurslitteratur kopplad till temat:

- Jensen (2013) eller Lillemyr (2002)
- Knutsdotter Olofsson (2017)
- Vygotskij (1995)

Lekens potentialer

Det tredje temat behandlar lekens potentialer, där det centrala är att analysera barns samspel och kommunikation i lek samt leksakers och artefaktens betydelser för både inom- och utomhuslek. Lek kopplas ibland även till lärande, och även till undervisning, i olika omfattning.

Kurslitteratur kopplad till temat:

- Skolforskningsinstitutet (2019)
- Grieshaber & McArdle (2010)
- Øksnes (2011)

Föreläsningar

Lina Lago och Helene Elvstrand, som bland annat forskar om lek i fritidshemmet², ger en inspelad föreläsning som du når via Lisam.

Anna Sparrman kommer att föreläsa via zoom vid tredje kurstillfället den 3/12 kl 10.15
Föreläsningen handlar om materialitet som leksaker och platser för barn, barns platser och förskolan som visuellt rum

Examinerande moment

Kursen examineras både skriftligt och muntligt. Examinationerna ska ses både som lärtillfällen och som ett sätt att visa att kursmålen har uppnåtts.

² <https://venue.ep.liu.se/article/view/1634>

Skriftlig kursuppgift – SRE3, 2hp U/G

Den skriftliga kursuppgiften handlar om att läsa och analysera en avhandling utifrån kursens två första teman: barnperspektiv och lekteorier. Det står dig fritt att välja en avhandling från en lista som finns på Lisam, eller att välja någon annan avhandling som kan kopplas till kursens innehåll.

Texten ska innehålla följande delar:

- **Inledning:** Skriv en kort inledning där du presenterar din text och motiverar ditt val av avhandling.
- **Presentation:** Presentera avhandlingen kortfattat. Presentera studiens syfte och metod men fokusera främst på studiens resultat.
- **Diskussion:** Denna del ska vara textens huvudsakliga fokus. Analysera och relatera studiens resultat till kursens två första teman:
 - Barnperspektiv: Diskutera hur avhandlingens metod och resultat förhåller sig till perspektiv på barn.
 - Lekteorier: Diskutera hur avhandlingens resultat förhåller sig till lekteorier.
- **Sammanfattning:** Skriv en kort sammanfattning där du också har möjlighet att dra slutsatser från din analys.
- **Referenslista:** Referera till litteraturen från kursens två första teman, barnperspektiv och lekteorier. Corsaro (2003), Löfdahl (2007 eller 2014), Sommer et al.(2011), Jensen (2013) eller Lillemyr (2002), Knutsdotter Olofsson (2017) och Vygotskij (1995).

Omfång: 2000-2500 ord, exkl. referenslista. Referenshantering enligt t.ex. APA: <https://tools.kib.ki.se/referensguide/apa/>. **Inlämning** den 18/11 under ”inlämningar” på Lisam.

Kriterier för att erhålla betyget **Godkänd** – den studerande ska:

- ✓ Visa förmåga att argumentera för att studera lek och kultur utifrån barns perspektiv
- ✓ Visa förmåga att redogöra för och kritiskt granska nutida forskning kring lek och barns kultur
- ✓ I sin skriftliga produktion visa förmåga att använda vetenskaplig litteratur.
- ✓ Texten ska även hålla en godkänd språklig standard och referenshantering.

Paper, skriftlig och muntlig redovisning – SRE2, 5,5hp U/G/VG

Examinationen SRE2 består av två delar: dels en skriftlig redovisning som redogör för och diskuterar projektet med hjälp av kurslitteraturen och dels en inspelad muntlig presentation av ditt projekt, där du presenterar projektet för läraren och för övriga kursdeltagare. Texten lämnas under inlämningar och inspelningen laddas upp på Lisams samarbetsyta.

Skriftlig redovisning

I den skriftliga redovisningen ska du använda kursens resurser för att genomföra och presentera ett projekt där leken kan studeras praktiskt (eventuellt i den egna verksamheten) och teoretiskt. Texten ska innehålla följande delar:

- **Inledning:** Presentera det projekt du valt att göra och motivera varför du valt det.
- **Litteraturgenomgång:** Presentera den litteratur du använt inför och under projektet.
- **Genomförande:** Beskriv hur praktiskt har genomfört ditt projekt.
- **Analys och diskussion:** Analysera och diskutera ditt projekt med hjälp av kursens litteratur och i relation till kursens tre teman.

Omfång: 3500-4500 ord, exkl. eventuellt försättsblad och referenslista. Referenser i enlighet med vedertaget referenssystem (t.ex. APA). **Inlämning** av den skriftliga delen av uppgiften görs senast den **24 januari 2021** under ”inlämningar” på Lisam.

Muntlig redovisning

Den muntliga presentationen görs i form av en inspelad film där du presenterar delar av projektet som du funnit givande. Rikta dig både till dina medstudenter och till läraren. Inspelningen kan göras på olika sätt. Du kan välja att spela in ljud till en powerpointpresentation, spela in dig själv med kamera när du presenterar projektet muntligt, eller skapa en film på annat valfritt sätt genom att t.ex. klippa ihop olika delar. Var noga med att se till att du använder eget material eller refererar tydligt om du ”lånar” material någonstans. Se också till att de som eventuellt medverkar i filmen har givit sitt samtycke.

Här finns information om några olika sätt att skapa inspelningar och filmer:

- <https://blog.liu.se/itimhvertattveta/2018/04/27/filma-med-mobilen-del-1/>
- <https://blog.liu.se/itimhvertattveta/2019/08/21/spela-in-en-forelasning-i-powerpoint/>
- <https://blog.liu.se/itimhvertattveta/2020/03/23/spela-in-berattarrost-i-powerpoint-pa-mac/>
- <https://blog.liu.se/itimhvertattveta/2019/08/15/hur-man-for-over-en-video-fran-telefonen-till-datorn/>

Inlämning av den inspelade muntliga redovisningen görs senast **20/12** på kursens samarbetsyta.

Betyg

Kriterier för att erhålla betyget **Godkänd** – Den studerande ska:

- ✓ Visa förmåga att redogöra för och diskutera centrala lekteorier och lekteoretiska begrepp
- ✓ Visa förmåga att analysera barns lek, kultur och lekmiljö utifrån olika lekteoretiska och didaktiska perspektiv
- ✓ Presentera delar av det egna projektet i en inspelad muntlig presentation

- ✓ I sin skriftliga produktion visa förmåga att använda vetenskaplig litteratur. Texten ska även hålla en godkänd språklig standard samt referenshantering

*Kriterier för att erhålla betyget **Väl Godkänd*** – kraven under Godkänd uppfylls, dessutom krävs att studenten förmår problematisera de ämnen som behandlas, texten innehåller självständiga resonemang samt har analytiskt djup.

För VG på hel kurs krävs G på SRE3 och VG på SRE2.

Omexaminationsdatum för samtliga examinerande uppgifter är **28 februari** och **28 mars**.

Litteratur

En av de kanske viktigaste resurserna i arbetet att nå de olika kursmålen är litteraturen. Den litteratur som finns upptagen i den obligatoriska litteraturlistan är den som i första hand ska användas när du skriver examinationsuppgifterna. För SRE3 tillkommer även en egenvald avhandling. Olika delar av referenslitteraturen kan användas för att få stöd för skrivande, för fördjupning av, eller översikt över, vissa områden. Det finns även referenslitteratur på Lisam till resp. tema i form av artiklar.

Obligatorisk litteratur

Barnombudsmannen (2013) *Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 17 (2013) om Barnets rätt till vila, fritid, lek och rekreation samt till det kulturella och konstnärliga livet (art. 31)*, Stockholm: Barnombudsmannen. Tillgänglig på Internet:

<https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument-for-nedladdning/publikationer/allmanna-kommentarer/ak-17-om-barnets-ratt-till-vila-fritid-lek-och-rekreation.pdf>

Corsaro, William A. (2003). *"We're friends, right?" inside kids' cultures*. Washington, D.C.: Joseph Henry Press.

Grieshaber, Susan Jane (2010). *The Trouble with Play*. Milton Keynes: Open University Press.

Jensen, Michael (2013) *Lekteorier*. Lund: Studentlitteratur

Knutsdotter Olofsson, Birgitta (2017) *Den fria lekens pedagogik*. Stockholm: Liber

Lillemyr, Fredrik Ole. (2002). *Lek – upplevelse – lärande i förskola och skola*. Stockholm: Liber

Löfdahl, Annika. (2007). *Kamratkulturer i förskolan – En lek på andras villkor*. Stockholm: Liber

Skolforskningsinstitutet (2019). *Att genom lek stödja och stimulera barns sociala förmågor – undervisning i förskolan. Systematisk översikt 2019:01*. Solna: Skolforskningsinstitutet.

Tillgänglig på Internet: https://www.skolfi.se/wp-content/uploads/2019/02/Att_Genom_Lek_fullständig-rapport_afil.pdf

Sommer, Dion, Pramling Samuelsson, Ingrid & Hundeide, Karsten (2011). *Barnperspektiv och barnens perspektiv i teori och praktik*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Sutton-Smith, Brian (2008) Play Theory. A Personal Journey and New Thoughts. *American Journal of Play*, 1(1) 80-123. Tillgänglig på Internet: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1068966.pdf>.

Vygotskij, Lev Semenovic (1995), *Fantasi och kreativitet i barndomen* Daidalos

Øksnes, Maria. (2011). *Lekens flertydighet. Om barns lek i en institutionaliserad barndom*. Stockholm: Liber.

Tillkommer: valbar litteratur i form av artiklar och avhandlingar, vissa tillgängliga via Lisam eller på internet.

Referenslitteratur

Garvey (1990) *Play*. Cambridge Mass.: Harvard University Press.

Fleer, Marilyn (2010). *Early learning and development: cultural-historical concepts in play*. Melbourne: Cambridge University Press

Hangaard Rasmussen, Torben (red) (2016). *Lek på rätt väg?: på spaning efter leken*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Huizinga, Johan (2014) *Homo Ludens: a study of the play-element in culture*. Eastford: Martino fine books. **Finns även på svenska:**(2004) *Den lekande människan: (homo ludens)*. (2. utg.) Stockholm: Natur och kultur.

James, Allison & Prout, Alan (red.) (2015). *Constructing and reconstructing childhood: contemporary issues in the sociological study of childhood*. ([3. rev. ed.]). London: Routledge.

Jensen, Mikael & Harvard, Åsa (red.) (2009). *Leka för att lära: utveckling, kognition och kultur*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Klerfelt, Anna & Qvarsell, Birgitta (red.) (2012). *Kultur, estetik och barns rätt i pedagogiken*. (1. uppl.) Malmö: Gleerups.

Lillemyr, Ole Fredrik (2013). *Lek på allvar: en spännande utmaning*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Lindqvist, Gunilla (2002). *Lek i skolan*. Lund: Studentlitteratur

Löfdahl, Annica (2004). *Förskolebarns gemensamma lekar: mening och innehåll*. Lund: Studentlitteratur.

Piaget, Jean (1955, 1999) *Play, dreams and imitation in childhood*. London, Routledge. **Även utgiven:** (1962) New York: W.W. Norton & Company.

Saracho, Olivia N. & Spodek, Bernard (red) (1998) *Multiple perspectives on play in early childhood education*. Albany: State University of New York Press.

Sutton-Smith, Brian (1997). *The ambiguity of play*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press

Thorne, Barrie (1993). *Gender play: girls and boys in school*. Buckingham: Open University Press

Welén, Therese (2003). *Kunskap kräver lek*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

Öhman, Margareta (2011). *Det viktigaste är att få leka!*. Stockholm: Liber

Øksnes, Maria, Sundsdal, Einar. (2017). *Leklust i förskolan: främja lekens egenvärde*. Stockholm: Gothia.

Resurser för skrivande

Alvehus, Johan (2013) *Skriva uppsats med kvalitativ metod*. Stockholm: Liber

Björklund, Elisabeth & Gustafsson, Christina (2016) *Praktiknära forskning: barn lärare och lärande* Lund: Studentlitteratur.

Schött, Kristina, m.fl. (2015) *Studentens skrivhandbok*. Stockholm: Liber

Språkrådet (2017) *Svenska skrivregler*. Stockholm: Liber

Strömqvist, Siv (2010) *Skrivboken: skrivprocess, skrivråd och skrivstrategier*. Malmö: Gleerups

Plagiering och upphovsrätt

Vid skrivande av akademisk text är det viktigt att förstå vad plagiering och upphovsrätt innebär. Plagiering handlar om att använda andras verk som exempelvis texter, teorier, bilder, figurer och diagram, utan att referera till källan. Till plagiering räknas också att delvis skriva om andras text utan att ange källa. Upphovsrätten reglerar på vilket sätt andras arbeten får lov att användas. Läs mer om upphovsrätt här: <http://www.ep.liu.se/copyright/index.sv.asp>. Att återanvända egna texter som är inlämnade eller publicerade kallas självplagiering. Även egna texter ska refereras på samma sätt som andras.

Plagiering undviks genom att texten skrivs med egna ord. Att referera och citera andra är viktigt i vetenskapliga texter, men det måste tydligt framgå vilka källor som använts. Direkta citat ska dessutom omges med citattecken och följas av sidangivelse.

För att kontrollera om inlämnade texter innehåller plagiat används databasen Urkund. Urkund kan inte svara på om en text är plagierad eller inte, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Plagiering är allvarligt. Vid misstanke om försök till plagiering ska läraren anmäla detta till LiU:s disciplinnämnd. Disciplinnämnden undersöker anmälan och tar beslut om eventuell påföljd. En varning eller avstängning från undervisning och examination under en viss tid kan bli följden. En avstängd student får inte delta vid föreläsningar, laborationer, seminarier, examinationer, handledning, inlämningsuppgifter samt får heller inte tillgång till LiU:s datasalar. Avstängningen kan också påverka utbetalning av studiemedel.

På universitetsbibliotekets sida kan du lära dig mer om vad som gäller kring plagiering och upphovsrätt och du kan dessutom göra övningar för att testa förståelsen:

<https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>